

סוכה פרק ראשון סוכה

יז.

עין משפט נר מצוה

קד א מיי פ"ה מהל' סוכה הלכה כ' טו"ע א"ח סומן מלגל ספ"ק ג'
 קה ב מיי שם הלכה יד' סמג עשין מג טו"ע א"ח שם ספ"ק א'
 קו ג מיי שם הלכה כ' טו"ע עשין מג טו"ע קד ד מיי שם טו"ע שם ספ"ק ג'.

לעזי רש"י

קלו"שטר"א. מנור.

רבינו חננאל

והא דר' אמי, אסיקנא שיעור משך סוכה קטנה ד' טפחים. הא דאמרו רבנן דר' רב האויר בסוכה פוסל [בג' טפחים], וספ"ק פסול פוסל בד' טפחים, ואקשי רבב עליה ומה אילו איכא ספ"ק פסול פחות מד' טפחים ואויר משלימו לר' שרה, ולא יאה האויר החמור דפוסל בג' טפחים כספ"ק פסול הקל מטנו [דאינון פוסל עד שיהיה בר ד' טפחים. (ואמרי' להו) (ואמרו ליה) לדידך נמי דאמרת אויר פוסל בג' טפחים, כדתנן הרחיק את הסיכוך ג' טפחים פסול, ספ"ק פסול בד' אמות, כדתנן בית שנפחת וסיכוך על גביו אם יש בין סיכוך לכותל ד' אמות פסול, ואילו איכא ספ"ק פסול פחות מד' אמות, ואויר פחות משלשה משלימו לר' אמות כשרה, ולא יאה האויר בשלשה טפחים, כספ"ק פסול דפוסל בד' אמות, ומשיני רבה לדידי

(א) לעיל ד', ג' לקמן י"ג, (ב) כ"א: על מיי האומות, (ד) כ"א: סוכה, (ה) כ"א: טפ"ק, ספ"ק.

מוסף רש"י

בית שנפחת. גגו, וגגין שלשם חלקים הן ושוין ולה משפטים, ונפחת הגג בזמנאו, וסיכוך נספך כבר על פי הפתח ונמלא ספ"ק הכשר מופלג מן הדפנות לכל ד' (ע"ה). א"כ יש מן הכותל לסיכוך ארבע אמות פסולה. הא פחות ממכ"ף כשרה, שדופי הית עשין לה דפנות והתקרה פסולה המפסקת צינאים רואין אותה כאילו היא מן הדופן ועסק הדופן עד כאן ואין כאן ספ"ק אלא דופן ומחזור לספ"ק כ"ה (ע"ה). וכן חצר שהיא מוקפת אכסדרא. וגג אכסדרא מפסקת צינאים רואין לאויר ספ"ק עליו, אם יש צדוד הגג ד' אמות פסולה, דמו לא מהני לה מחיצות הצמים (ע"ה).

מתני' הרחיק הסיכוך מן הדפנות. במשכה: פסולה. לחור פוסל בשלשה אפילו מן הצד, ומכאן אני אומר ומפרש הא דאמרין שבספ"ק פסול מן הצד אמרינן דופן עקומה להכשר עד ארבע אמות היינו דחשבינן לספ"ק כאילו מן הדופן ונעסק ונכפף למעלה ובחורא ליכא למימר הכי ואיני נפרש רואין את הדופן כאילו הוא עקום והולך תחת הספ"ק פסול ומגיע לספ"ק כשר ומוציא את הפסול מן הסוכה דאם כן גס גזי אויר נמי נימנא הכי: **זית שנפחת וסיכוך כו'**. גגו נפחת בזמנאו רחוק מן הדפנות בכל ד' וסיכוך על הפחת בזמנאו ונמלא תקרת הצית שהיא פסולה משום תעשה ולא מן העשוי מפסקת צין דפנות לספ"ק כשר: **אם יש מן הסיכוך**. הכשר ולכותל ד' אמות פסול דבארבע אמות לא נאמר למשה מסיני דופן עקומה אבל בפחות הצית כאילו היא הדופן שפעקס אכסדרא. וגג אכסדרא מפסקת צין דפנות לספ"ק כשרה הלכה למשה מסיני רואין תקרת הצית כאילו היא הדופן שפעקס למעלה ואין כאן ספ"ק פסול לפסול הסוכה ולא יישן תחת זה: **וכן חצר המוקפת אכסדרה**. כל חצר שצדדיה לפני הצמים והצמים פתוחין לה זו מוקפת צמים ממזכה ופתוחין לה סביב מג' רוחותיה ולפני הצמים עשו אכסדראות סביב בשלשה רוחותיה והאכסדרה פתוחה היא ואין לה דופן לצד החצר ויש עליה תקרה זה סיכוך על גבי כל חצירה של כל חצר שצדדיה היקף אכסדראות ואין דופן לסוכה זו אלא מחיצות הצמים המפסיקות צין צמים לאכסדרה ונמלאת תקרת האכסדרה מפסקת סביב צין ספ"ק לדפנות אם יש צדוד האכסדרה ד' אמות פסולה פחות מארבע אמות כשרה דאמרין דופן עקומה. דוגמא לדבר קלו"שטר"א צלשון אשכנז של חציה אומות^א הם הגלחים שיש לה אויר שיש בה עשבים והיקף אכסדרה סביב לו: שהקיפיה. סביב^ב סביב לה סמוך לדפנות צדד המקבל טומאה וצדדיה נתן הספ"ק כשר: **אם יש**. תחת הספ"ק פסול ד' אמות פסולה אף הספ"ק כשר לפי שאין לה מחיצות פחות מכאן כשרה דאמר

דופן עקומה: **ג' כל** בני נמה לי. לאשמועינן דופן עקומה בתלת צדי במתניתין ליתיה חזא ולשמעינן לכולהו: **משום דהני מחיצות צדים עינין**. להיות דופן לבית זה והרי הצית נעשה סוכה הלכך שדין מחיצות בתר סוכה ע"י עיקוס: **אבל חצר המוקפת אכסדרה דמחיצות בנה לאכסדרה נעשו**. אלא לבית הלכך ליכא למימר תקרת אכסדרה עקימת דפנות הללו היא ולא שדיניהו לדפנות הכא לצד סוכה: **ספ"ק כשר הוא**. כלומר ממין ספ"ק כשר הוא ופסולו משום תעשה ולא מן העשוי אבל דבר שאין מסככין בו שהוא מין פסול אימא לא ליכשריה על ידי עיקוס: **דיסבי וקאמרי**. משמיה דר: **אויר פוסל**. כל הסוכה בשלשה: **וספ"ק פסול**. את כל הסוכה דר': **צר מינה דהיא**. כלומר הראיה אינה עיקר: **דרב ושמואל אמרי תריוכו משום דופן עקומה נעשו**. כלומר הראיה אינה עיקר: **דרב ושמואל בשלמה לרידי דאמינא ארבע אמות** משום

ומשהו לכותיה פרי"ק דעירובין (דף י'): **לאמר רב יהודה מצוי שהוא רב ט"ו אמה מרחיק שתי אמות ועושה פס ג' אמות ופרי"ק ואמאי יעשה פס אמה ומחלה ירחיק שתי אמות ויעשה פס אמה ומחלה וליכא לשנויי הכא כדמשני התם דאתי אורח דהאי גיסא ודהאי גיסא ומצטל ליה דהכא כל הפחות** **מג'** כלצוד דמי והוא ליה כסתום דאפילו עשה כל דפנות הסוכה קנה קנה בפחות מג' כשרה כדתניא לעיל (דף י'). **דופן סוכה כדופן שבת וכלצוד שלא יאה צין קנה לחצירו ג' טפחים ואין שייך לחלק כלל צין סוכה של ג' דפנות לסוכה של ארבעה ועוד קשיא טפי דבשני פסין שיש בכל אחד חצי טפח ומשהו סגי דמוקי חד בפחות מג' סמוך לדופן ואידך מוקי בפחות מג' סמוך לראשון וי"ל משום דאמרין בסוף פ"ק דעירובין (דף טו): **דכל מחילה שאינה של שמי וערב אינה מחילה ואם היו שני פסין שאין בכל אחד ארבעה הויא לה כמחילה של שמי: **א"ר ר' פוסל**. כל הסוכה בשלשה צין צדדיה צין מן הצד ספ"ק פסול פוסל כל הסוכה בארבעה צדדיה כגון שהוא רחוק מן הכותל ארבע אמות דאינו יכול לצטלו משום עקימת דופן ונמלא חוץ צין כשר לכשר דוקא כשתמחיל מדופן האמצעי ומהלך על פני כל הסוכה עד הפתח דהשתא חוץ חצירה או הפסול צין כשר לכשר וליכא ג' דפנות לא ליה ולא ליה אלא אם מתחיל מן הדופן שצדד ומהלך עד הדופן שנגדו אם נאמר מן הכשר לצד הדופן האמצעי כשיעור הכשר סוכה כשרה דהא אית לה ג' דפנות ואל לא הפתח פסולה והיכא דהאזיר או הפסול אין מהלכין על פני כל הסוכה כגון דאיכא צדדיה סוכה ג' על ג' אויר או ארבעה על ארבעה ספ"ק פסול אם ממנו ועד הדופן האמצעי כדי הכשר סוכה הכל כשר צין מה שצדדי צין מה שלצד הפתח ואפילו מה שיוצא לחוץ לגמרי דהואיל והכל מחובר לשיעור הכשר סוכה הרי זה כפסל היוצא מן הסוכה דניתר בלא דפנות דאמרין [לקמן] (דף יט'). **לדידן כוכה ואפשר אפי'******

אין כדי הכשר סוכה ממנו עד דופן האמצעי מנטרפין זה עם זה לכדי הכשר סוכה ואין האויר והפסול חוצצין מאחר שהכשר מתחבר יחד דרך הצדדים: **א"ר ר' איבא ספ"ק פחות מארבע אמות** שיעור לפסול אין מנטרפין זה עם זה לפסול כיון דלא שוו שיעוריהו להדי דאמרין ומיהו היכא דאיכא שני טפחים ספ"ק פסול ושנים של ספ"ק פסול ואויר מפסיק ציניהם פחות מג' איכא לספוקי אם שני הפסולין מנטרפין לארבעה לפסול את הסוכה דשמה כיון דאויר מפסיק ציניהם לא מנטרפי או שמה כיון דאין באויר ג' מנטרפין ומיהו היכא דליכא בפסולין ד' ואויר פחות מג' מפסיק ציניהם אין האויר משלימו לארבעה צמה שחשבו כסתום מחמת לצוד דלא אמרינן לצוד להחמיר:

הגבד

והא דר' אמי, אסיקנא שיעור משך סוכה קטנה ד' טפחים. הא דאמרו רבנן דר' רב האויר בסוכה פוסל [בג' טפחים], וספ"ק פסול פוסל בד' טפחים, ואקשי רבב עליה ומה אילו איכא ספ"ק פסול פחות מד' טפחים ואויר משלימו לר' שרה, ולא יאה האויר החמור דפוסל בג' טפחים כספ"ק פסול הקל מטנו [דאינון פוסל עד שיהיה בר ד' טפחים. (ואמרי' להו) (ואמרו ליה) לדידך נמי דאמרת אויר פוסל בג' טפחים, כדתנן הרחיק את הסיכוך ג' טפחים פסול, ספ"ק פסול בד' אמות, כדתנן בית שנפחת וסיכוך על גביו אם יש בין סיכוך לכותל ד' אמות פסול, ואילו איכא ספ"ק פסול פחות מד' אמות, ואויר פחות משלשה משלימו לר' אמות כשרה, ולא יאה האויר בשלשה טפחים, כספ"ק פסול דפוסל בד' אמות, ומשיני רבה לדידי

אין כדי הכשר סוכה ממנו עד דופן האמצעי מנטרפין זה עם זה לכדי הכשר סוכה ואין האויר והפסול חוצצין מאחר שהכשר מתחבר יחד דרך הצדדים: **א"ר ר' איבא ספ"ק פחות מארבע אמות** שיעור לפסול אין מנטרפין זה עם זה לפסול כיון דלא שוו שיעוריהו להדי דאמרין ומיהו היכא דאיכא שני טפחים ספ"ק פסול ושנים של ספ"ק פסול ואויר מפסיק ציניהם פחות מג' איכא לספוקי אם שני הפסולין מנטרפין לארבעה לפסול את הסוכה דשמה כיון דאויר מפסיק ציניהם לא מנטרפי או שמה כיון דאין באויר ג' מנטרפין ומיהו היכא דליכא בפסולין ד' ואויר פחות מג' מפסיק ציניהם אין האויר משלימו לארבעה צמה שחשבו כסתום מחמת לצוד דלא אמרינן לצוד להחמיר: